

HÁROM HÉT ÜNNEP

Amidőn a leningrádi Központi Sakk Klubban a Magyarország—Lenin-grád mérkőzés befejezése alkalmával felhangzott a magyar és a szovjet himnusz, kétségtelenül az utóbbi évek legsikeresebb magyar vonatkozású sakkeseménye ért véget. Értékes és emlékezetes ez a Szovjetunió három köztársaságában, három nagy városában végzett túra sakkbeli eredménye miatt és kétségtelenül kellemes emlék marad minden egyes résztvevőjé számára, a kivételesen figyelmes és baráti fogadtatás és vendéglátás miatt. Két évvel ezelőtt Budapesten folyt le baráti találkozó a szovjet és magyar sakkozók között. Akkor az egyik beszámoló címe ez volt: »Két hét ünnep.« Mi sem tudunk talább címet adni beszámolóknak, mint ezt: »Három hét ünnep.«

Utazásunk nem volt könnyű. Egy napos késéssel indultunk — máig sem tudjuk, miért — és háromnapos út állott előttünk, hogy elérjünk a Bjelorusz Szovjet Köztársaság fővárosába, Minszkbe, Lvóv-ba, ahol át kellett szállnunk, hajnali 4 órakor érkezünk. A korai érkezés és az egy-napos késés ellenére a pályaudvaron már vártak a Lvóvi Városi Testnevelési és Sportbizottság és az Inturiszt képviselői, hogy szállodába kíséressenek. Másnap reggel pedig felkeresett bennünket a városi sportbizottság h. elnöke, Visnyevics elvtárs. Minthogy csak este utazhatunk tovább, délelőtt városnézést szervezett számunkra, délután pedig »kibiceltünk« a Lvóv—Uzsgorod labdarúgómérkőzésen. Amikor a mérkőzés kezdetekor hangszórón bejelentették, hogy a nézők közt jelen van a magyar sakkválogatott, a közönség lelkesen megtapsolta a csapatot. A város sporttársadalmának képviselői kikísérték este az állomásra is és szerencsét kívántak további útunkhoz.

Másnap ismét csaknem egy egész nappal töltöttünk Baranovicsban, Bjeloruszlia egyik nagy vasúti csomópontján. Itt is tudtak már érkezésünkről és bőséges ebédet vártak. Iteni felfedezésünk közé tartozik — ebben Bély mester járt elől —, hogy sok egészen »magyaros« típust találunk mind a férfiak, mind a nők között. Igen, lehet, hogy őseink valamikor ezen a területen át érkeztek a mai Magyarországra.

Harmadnap este azután megérkezünk útunk első állomására, Minszkbe. Vereszov nemzetközi mesterrel, a Bjelorusz Kulturkapcsolatok Intézetének elnökével az élen, nagy csoport sakkbarát virágerdővel fogadott az állomáson. annak ellenére, hogy itt is más időpontra várták érkezésünket. A szállodában még aznap este megejtettük a sorsolást, majd — mindenestre már éjjel után — nyugovóra térünk, hiszen, már másnap sor került az első fordulóra.

A bjelorusz sakkozók előkelő helyet foglalnak el a szovjet köztársaságok sorában. Már önállóan is mérköztek külföldi csapatokkal, a lengyel válogatottal, amelyet többször nagy fölénnyel győztek le. A csapat tagjai

közt olyan nevek szerepelnek, mint Boleszlavszkij nagymester, akit nem kell külön bemutatni, Szuetyin mester, aki viszont már 1955-ben Boleszlavszkij előtt nyerte meg a bjelorusz bajnokságot, Zvorikina, a Szovjetunió bajnoknője és mások. Ellenünk is igen lelkiismeretesen készültek; két héttig »edzőtáborban« voltak egy Riga melletti szanatóriumban, ahol áttanulmányozták minden számításba jövő magyar mester játszmáit és stílusát. Az első bjelorusz tartalék, Levin mesterjelölt, például tekintélyes füzettel rendelkezett, amely — 25 kielemezett Flórián-játszmát tartalmazott. De hasonló füzetek »örökítették meg« még a csapatunkból kimaradt Pogáts és Honfi mesterek sakkművészetét is.

A mérkőzés sakkbeli eseményeiről Barcza nagymester ad összefoglalót. Így én csak a társadalmi kísérő körülményekre szorítok. A mérkőzés délelőttjén még fogadáson vetünk részt a bjelorusz VOKSZ-ban, ahol Vereszov mester ismertette a Bjelorusz Szovjetköztársaság és Minszk történetét, gazdasági és kulturális fejlődését, majd ajándékokat nyújtott át a magyar csapat tagjai számára.

A verseny a kerületi Tiszti Házban került megrendezésre. Vasziljev, a

Bjelorusz Testnevelési és Sportbizottság h. elnöke megnyitó szavaiban utalt a szovjet és magyar nép közti régi baráti kapcsolatokra, amelyek még az októberi forradalom és a polgárháború idején keletkeztek, majd kiemelte a sporttalálkozók fontosságát a népek közötti barátság és béke megerősítésében.

Igen meleg hangulatban folyt le a záróvacsera is, amelyet Konoplin, a Bjelorusz Szovjetköztársaság TSB-jének elnöke adott a magyar csapat tiszteletére. Az egymást követő pohárköszöntők során a körültekintő Vereszov mester még a távollevő Szabó nagymestert sem mulasztotta el felköszönteni. Goldenov mester pedig kifejezte azt a reményét, hogy a magyar—bjelorusz sakk-kapcsolatok tovább fejlődnek és kiterjednek egyéni találkozókra is, esetleg egy magyar mester részvételével a bjelorusz bajnokságon és egy bjelorusz mester részvételével valamely Magyarországon rendezett nemzetközi versenyen.

Még számos nevet kellene megemlíteni, azokat, akik rövid minszki tartózkodásunkat felejtethetlenné tették. Kamenyckij versenyvezető, a helyi sajtó több orgánumának tudósítója már a verseny megkezdése előtt igen alapos, tanulmányoszerű cikkekből ismertette a magyar sakkozás fejlődését a múlt századtól kezdve egészen napjainkig. Raktinyickij, gazdasági főnökünk, a minszki sakk-klub vezetője és egyben dáma-mester, Nyikolajonok-kal és másokkal együtt, a csapat kulináris jólétéről gondoskodott. A bjelorusz csapat tagjai közül élen jártak a barátkozásban Szuetyin, Goldenov, Levin, Rolzman, Zvorikina és Szkagina, — és még a demonstrátorok közül is legalább egy név feltétlenül megkívánja azt, hogy itt megemlékezzünk róla: Nyikolaj Csernij minden lehető megtett, hogy kedvében járjon mestereinknek.

Flórián Tibor

BEMUTATKOZÁS MINSZKBEN

A bjelorusz válogatott elleni mérkőzésünk elég nehézkesen indult. Csapatunk érezte a hosszú, 60 órás út fáradalmait, s a küzdelem harmadik órájában minden okunk megvolt a borúlátásra. Két játszma különösen gyorsan vált reménytelenné számunkra.

Szilágyi szelíd megnyitáskelzés után a középjátékban indokolatlanul kezdett erőszakoskodni, s már a 23. lépésnél feladásra kényszerült.

301. BENONI VEDELEM

Szilágyi Goldenov

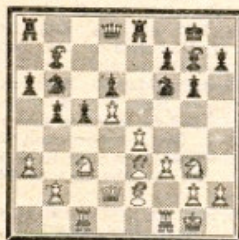
1. d4, Hf6 2. Hf3, e6 3. e4, c5 4. dc., Fc5: 5. Hc3, d5 6. ed.: ed: 7. e3, (7. Fg5?, d4 8. He4??-re He4!: 10. Fd8., Fb4† 11. Hd2, Fd2:†)

7.—, Hc6 8. Fe2, a6 9. 0—0, 0—0 10. b3, d4 11. ed.: Hd4: 12. Hd4: Vd4: 13. Fb2?, (Fe3!) 13.—, Vh4! 14. Ha4, Fa7 15. g3, Vg5 (Vh3-ra Ff6:)

16. Ff3, Fh3 17. Fb7:?, Bad3 18. Vf3, Hg4 19. Fc1, Vh5 20. Ve2, Ff1: 21. Kf1.: Hh2:† 22. Ke1, Bfe8 23. Fe3, Va5† — világos feladta. (0:1)

Zvorikina is gyorsan, s tetszetős kombinációval használta ki Hönseh tisztleinek kedvezőtlen helyzetét.

Hönseh L.—Zvorikina

Sötét lép

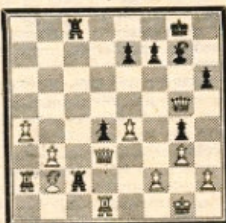
A nyitást a magyar női mester kissé erélytelenül játszotta, utolsó „vesztő” lépése pedig 15. Bc1? volt.

Következett: 15. —, Hf5! 16. Hd5; Hd5: 17. Fe5; (ed:-re Be3:) 17. —, dc: 18. ed:; Fd4? 19. Kh1, Fe3 20. Vc3, Fe1: 21. Bc1; f3 22. Bd1, Vd6 23. Vd2, Be5 24. Vg5, Ba6 25. Bd2, Bd5: 26. Bd5; Vd5: 27. h4, Vd8 28. Vh6, Vf6 29. Kgl, f4 — Világos feladta. (0:1)

Az I. forduló harmadik vereségét a Szuetyin—Bilek játszámában szenvedtük el. Kölcsönös gyengeségekkel teltüzdelt állásban a szovjet mester váratlan áttöréssel tisztet nyert, s előnyét a függőnapon, 60 lépés végjátékban érvényesítette.

Az ótórás játékidő egyetlen pozitívumát Forintos szállította, közvetlenül a függőben hagyás előtt. Az ügyes befejező kombináció:

Forintos Gy.—Sagalovics

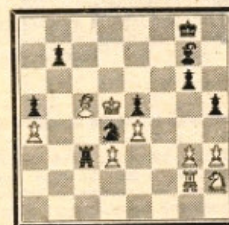
Világos lép

36. a5!, Vf6 37. Fd4!; Vd4: 38. Bc2; Bc2: (Vd3:-ra Bc8? közbeiktatás!)

39. Vc2; Va7 40. Vc8?, Kh7 41. a6, Fd4 42. Kg2, e6 43. Vb7, — sötét feladta. (1:0)

Hullámzó középjáték után, kölcsönös időzavarban vágta ki magát Barcza, látszólag kritikus állásból:

Barcza G.—I. Boleszlavszkij

Világos lép

39. Fd4!; (Bd2??-re Bc5?!)

39. —, Bd3: 40. Hf3!; Bf3: (40. —, cd:-re 41. Hd2, Ba3 42. e5!; Ba2 43. c6, Kf8 — Fh6-ra Bf2! — 44. Bf2?, Ke8 45. Bf7, Bd2: 46. Bg7; d3 47. Kd6, Bf2 48. Bb7; Kf8 49. e7!; Kf7 50. Kd7!; Be2 51. Kd8! és nyer.)

41. Fe5; Ff8? (A borítékolt lépés. Több remisesélyt nyújtott 41. —, Fe5!)

42. Bc2, g5 43. Bc3! (43. Bc8? korai Kf7 44. Bc7, Kg6 45. Bb7; h4! miatt.)

43. —, g4 44. hg; hg: 45. Bc8! (Most már döntő erős, mert sötét nem likvidálhatja a királysármányt.)

45. —, Kf7 46. Bc7?, Kg6 47. Bb7; Ba3 48. Bb6?, Kh5 49. Ke6, Kg6 (Ba4:-re 50. Kf5, Bb4 51. Bf6, Fh6 52. Ff4!)

50. Bb8, Fh6 51. Bg8!, Kh5 52. Kf5, Ba4: 53. Bg4; — sötét feladta. (1:0)

Az I. forduló egyensúlyát Sinka billentette helyre a függőnapon. Sötéttel egyenesen aláaknáztta Szkegina gyalogcentrumát, s az ellenfele által erőszakolt egyszerűsítések közepette hirtelen gyalogot nyert. A játszma megnyerése 64 lépést igényelt.

Bély sötéttel passzív megnyitáskelés után annál aktívabban védekezett, s miután Szokolszkij kihagyott egy kínálkozó nyerést, a magyar mester biztosította a döntetlent.

Kluger világgal álláselőnyt szerzett Vereszov ellen, de ezt időzavarban kamatosztól visszaadta, s a végén még örülnünk kellett, hogy döntetlennel szabadult.

Portisch sötéttel fordulatos bonyodalma után gyaloghátrányos, de ellenkező színű futós végjátékra való lebonyolítással biztosította a döntetlent Szaigin ellen.

Bjelorusszia—

Magyarország 10¹/₂:9¹/₂

Boleszlavszkij	0,1	—	Barcza	1,0
Szuetyin	1,5	—	Bilek	0,5
Vereszov	1/2, 1/2	—	Kluger	1/2, 0
Szokolszkij	1/2, 1/2	—	Bély dr.	1/2, 1/2
Goldenov	1,0	—	Szilágyi	0,1
Szaigin	1/2, 0	—	Portisch	1/2, 1
Roizman	1/2, 1	—	Sándor	1/2, 0
Sagalovics	0, 1/2	—	Forintos	1, 1/2
Zvorikina	1, 1	—	Hönsch	0,0
Szkegina	0,0	—	Sinka	1,1

Sokáig úgy látszott, hogy a sötéttel játszó Sándor előnyben van Roizman ellen. A magyar mester ötletára azonban nem bizonyult elég gazdagnak, s már a 32. lépésnél indokoltá vált a lépésméltózkodás döntetlenbe való belenyúgvás.

Igy alakult ki az I. forduló 5:5 arányú döntetlenje. A függőben hagyáskor azonban még 4:3 volt az arány a kárunkra. Így jókora adag bizonytalansággal készültünk a II. fordulóra.

A második napon négy játszmat veszítettünk. Barcza veszését Boleszlavszkij ellen a játszmarészben találja az olvasó. Kluger megnyitásválasztása érthetetlen volt számunkra. Vereszov 1. d4, d5 2. Hc3 kezdése után a magyar mester átment a francia védelem Mac Cutcheon változatába, amit e4-re sohasem szokott játszani. A számára szokatlan megnyitás bonyolult álláshoz, a bonyodalom időzavarhoz, az időzavar reménytelen végjátékhoz, majd a függőnapon 61 lépés veszteséhez vezetett.

Sándor világgal feltűnően színtelen játékvezetéssel veszített. Hönsch sötéttel figyelmen kívül hagyta a fejlődés törvényét, s mulasztását nem tudta jóvátenni az ismét kiválóan játszó Zvorikina ellen.

A három döntetlen játszma közül a Bilek—Szuetyin és a Sagalovics—Forintos mérkőzés eredménye viszonylag nyugodt menetű előzmények után alakult ki. Ezzel szemben a világgal játszó Bély dr. nyerhető végjátékot rontott döntetlenre.

A négy vesztes ellentételeként ezúttal csak három játszmat nyertünk Portisch világgal tisztázatlan középjátékban kitűnő taktikai érzékkel használta ki Szaigin időzavarát.

Sinka érdekes, eredeti játékvezetéssel nyert Szkegina ellen.

302. SZICILIAI VÉDELEM

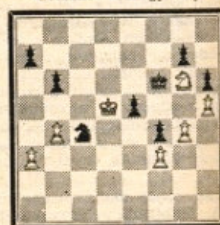
Sinka B.

Szálegya

1. e4, c5 2. Hf3, Hc6 3. d4, cd: 4. Hd4; g6 5. c4, Fg7 6. Fe3, Hh6 7. Hc6?!, bc: 8. Fd4, 0—0 9. Fg7, Kg7: 10. Vd4?, f6 11. Hc3, Vc7 (Vb6) 12. Fe2, Hf7 13. Ve3, e5 14. h4!, Vb6 15. Vd2, Bb8 16. b3, h6 17. Ff3, Hd8 18. Ha4, Vb4 19. Vb4; Bb4: 20. h5!, g5 21. Fg4!, Bb8 22. Bd1, Hc6 23. Fe6; de: 24. Bd6, c5 25. Hc5; Bb6 26. Bb6; ab: 27. Ha4, — és sötét a 40. lépésben feladta. (1:0)

Szilágyi nagy akaraterevével kiszűrte ki az előző napi csorbát. A végjáték, a távoli szabadgyalog jelentőségének és hasznosításának bemutatásával, pedagógiai értékű.

Goldenov—Szilágyi Gy.

Sötét lép

43. —, Ha3: (b5?-re Hf8) 44. Hef, a5! 45. Hd7!, Kg5 46. ba; ba: 47. Hef, Hb1! 48. Ke5, a4!! (A távoli szabadgyalog feladata, hogy akár önnön feláldozása árán elvonja az ellenfél háterejét a fő hadszíntérről!)

49. Hef, (Ha4:-re Hd2, majd Hf3? és Kg4.)

40. —, Kh4 50. Kf4; a3 51. Hd4 52. Hc2, Hd2 53. Hal, (Különbön Hb8)

53. —, Kh3 54. Hc2, (54. g5-re Kd8 54. Ke3-ra pedig Kg3! nyer.)

54. —, Hb3 55. Ke4, Kg3 56. Ke4, Kh3 (56. —, a1V 57. Hal; Hal:-re 58. Ke4, Hc2 59. Kf5, Kf3: 60. g5! remis)

57. Ke4, Kg2! 58. f4, (58. Ke3, Kf1 59. Ke2, Hd4!)

58. —, Kg3 59. g5, (Kf5-re Hd4!)

59. —, Kg4 60. gh; gh: 61. Ke4, Kh5: 62. f5, Kg5 — és világos feladta, mert 63. f6, Kg6 64. Ke6-ra ismét Hd4! következne. (0:1)

Ezzel az utóljára befejezett, kitűnően vezetett végjátékkal csökkent minimális, 10¹/₂:9¹/₂ arányúvá a bjelorusz válogatott elleni vereségünk.

Barcza Géza